

Nu de ondernemer en de spaarder. Let op: Straks zijn het pensioen en het eigen huis aan de beurt.

Posted on 1 oktober 2026 by John Knieriem

Pensioen en het eigen huis zijn samen het grootste deel van al het vermogen in Nederland. Den Haag laat ze buiten beeld zolang dat uitkomt. Het begrotingsakkoord pakt nu de ondernemer en de spaarder. De programma's van D66 en Pro laten zien wat daarna komt.

Over spaargeld en bedrijfsvermogen spreekt Den Haag graag als belastbare rijkdom. Over pensioen en het eigen huis spreekt het als zekerheid voor later en een dak boven je hoofd. Die woordkeus scheelt de bezitters veel belasting. De vraag is hoe lang nog.

De ondernemer betaalt de overstap

Box 3 gaat vanaf 2028 over op een belasting op echte vermogenswinst. Volgens de brief van minister Heinen kost dat de schatkist in 2028 ruim 3 miljard euro. De

dekking komt gewoon uit box 3 zelf en, bij de ondernemer, uit box 2.

Lenen bij de eigen bv wordt vanaf 2027 in vijf stappen teruggebracht van 500.000 naar 100.000 euro. Dat levert volgens de brief in 2031 1,2 miljard euro op. Het hoge box 2-tarief gaat vier jaar omlaag naar 29,2 procent. Ondernemers moeten nu vastzittend vermogen uit hun bv halen, en dat heeft een positief effect op het begrotingssaldo. De schatkist int eerder wat later toch was binnengekomen.

De spaarder betaalt mee. Het heffingsvrije vermogen in box 3 gaat in 2027 terug van 59.357 naar 30.846 euro. Het forfait op beleggingen en vastgoed, huur inbegrepen, stijgt dat jaar met 1,5 procentpunt, en dat betekent gewoon meer belasting. Vanaf 2028 blijft nog maar 1.000 euro rendement belastingvrij.

Tel de tabel in de brief op over 2026 tot en met 2031. Box 3 betaalt in die jaren per saldo 7,2 miljard euro minder, de bijdrage van de spaarder al meegerekend. Box 2 brengt in dezelfde jaren 7,3 miljard euro méér op. De ondernemer betaalt de korting voor de belegger bijna euro voor euro. En die korting is grotendeels uitstel: de belegger betaalt straks bij verkoop.

Onder de streep ontvangt de schatkist volgens de tabel in de brief structureel 454 miljoen euro per jaar méér. De overstap zou budgetneutraal zijn. Deze 454 miljoen komt daar bovenop, en hoort terug te gaan naar de spaarder en de ondernemer. Dat zal waarschijnlijk niet gebeuren.

En de ondernemer is nog niet klaar

D66 en Pro, toen nog GroenLinks-PvdA, gingen in hun verkiezingsprogramma's verder dan dit akkoord. Beide wilden de drempel voor lenen bij de eigen bv helemaal schrappen. D66 wilde een jaarlijkse voorheffing in box 2, over een fictief rendement van 4 procent op het vermogen in de bv. Pro wil de bedrijfsopvolgingsregeling en de mkb-winstvrijstelling afschaffen en 1 procent vermogensbelasting per jaar boven een miljoen euro, ook over de bv. Het CPB rekende uit dat beide partijen de lasten op vermogen en winst met ongeveer 20 miljard euro verhogen.

Het huis is vermogen

Na aftrek van de hypotheek zat er eind 2020 volgens het regeringsonderzoek naar de vermogensverdeling 825 miljard euro in eigen huizen. Dat is een kwart van al het vermogen van Nederlandse huishoudens, en de huizenprijzen zijn sindsdien hard gestegen. Voor veel gezinnen is de overwaarde hun grootste bezit.

Dat vermogen valt buiten box 3. Over een afbetaald huis van 500.000 euro betaalt u enkele honderden euro's inkomstenbelasting per jaar. Staat diezelfde 500.000 euro op een beleggingsrekening, dan is het dit jaar ruim 9.500 euro.

D66 en Pro willen meer

In het akkoord blijft het huis buiten schot. Zelfs bij de nieuwe leengrens voor de bv tellen leningen voor de eigen woning niet mee. Maar in de programma's komt links er steeds op terug. D66 en Pro willen de hypotheekrenteaftrek in twaalf jaar afschaffen. Die is dit jaar 10,7 miljard euro waard. D66 wil de villataks eerder laten ingaan en bewoners weer onroerendezaakbelasting laten betalen. Pro sluit de eigen woning uit van zijn vermogensbelasting. Voorlopig.

En de uitzondering die het akkoord nu nog maakt, staat al op de lijst. D66 en Pro wilden in hun programma's de vrijstelling voor lenen bij de eigen bv volledig schrappen, inclusief de uitzondering voor de eigen woning. De directeur-groootaandeelhouder (dga) die zijn huis via zijn eigen bv financiert, is dus de volgende.

Links heeft ook plannen met het pensioen

Pensioen was volgens het CBS in 2022 een derde van al het vermogen van Nederlandse huishoudens. Eind 2020 ging het om ruim 1.500 miljard euro, meer dan alle eigen huizen samen. Tel het pensioen mee en het aandeel van de rijkste tien procent daalt van 54 naar 45 procent.

Links weet dat. En links heeft er plannen mee. Het fiscale voordeel van pensioensparen werd voor 2020 geraamd op bijna 16 miljard euro per jaar. In vakblad *ESB* verscheen al een artikel onder de kop 'Stop met het subsidiëren van pensioenvermogen'. Het kabinet wil de grens voor aftrekbare pensioenpremie, nu 137.800 euro, zes jaar bevriezen. D66 wil die grens naar 105.000 euro, Pro naar

90.000.

Wie de premieaftrek beperkt, heeft de volgende stap al voorbereid: ook het rendement in de fondsen als rijkdom behandelen. Het is dezelfde redenering waarmee spaargeld en bedrijfsvermogen al jaren worden aangepakt.

En de VVD?

De VVD zit in een minderheidskabinet en moest tekenen om het overeind te houden. Zij haalde wel iets binnen: box 3 belast vanaf 2028 alleen nog winst die er echt is, bij verkoop. Daar vecht de partij al jaren voor. Maar de rekening komt mede door de VVD tot stand: een vrijstelling die bijna halveert, een hoger forfait, een leengrens voor de bv die met 80 procent omlaag gaat, en 454 miljoen euro per jaar extra voor de schatkist. Per saldo gewoon een forse lastenverzwaring.

Kijk naar de volgorde. Eerst was de spaarder de klos. Box 3 belastte jarenlang een rendement dat spaarders nooit haalden. Nu is de ondernemer in box 2 aan de beurt. Nu deze hordes zijn genomen, kan de focus worden verlegd. Wie meer wil halen bij vermogen, moet dan kijken naar de andere spaarpotten.

In het eigen huis zit na aftrek van de hypotheek 825 miljard euro, in pensioen ruim 1.500 miljard. Samen is dat ruim de helft van al het vermogen van Nederlandse huishoudens.

Let maar op

De redenering ligt klaar. Het regeringsonderzoek en het CBS rekenen huis en pensioen al mee als vermogen. Economen noemen het fiscale voordeel op pensioen een subsidie die moet stoppen. D66 en Pro willen de hypotheekrenteaftrek afschaffen en de pensioenaftrek nog verder beperken.

Pensioen en huizen zijn vermogen. Zodra Den Haag dat hardop gaat zeggen, is het niet om de spaarder te ontzien. Dan zijn zij het volgende target.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!